

Örnsköldsviks museum och konsthall

”Dra åt skogen”

Emma Abrahamsson, Olof Ahlström, Tobias ”Knotan” Arnerlov, Erika Bredberg Kristoffersson, Christer Carlstedt, Arnold Eriksson, Elin Maria Johansson, Ingela Nilsson m.fl.

Utställningen pågår till 26 september.

”Dra åt skogen”

Grupputställning på Örnsköldsviks museum och konsthall

Uppmaningen ”Dra åt skogen” står att läsa högt upp på fasaden till Örnsköldsviks museum. Jag tror de flesta Öviksbor kan höra det positiva i dessa burdusa ord. Kommunens naturtillgångar kan knappast överskattas. Utställningen med detta uppfordrande namn samlar yngre och äldre Övikskonstnärer, som på olika vis dragit till skogs. Och som kommit tillbaka därifrån. Alla tycks ha en god relation till naturen som förutsättning för sina konstnärskap och verk. I den lokala konsthistorien är de inte svåra att finna. Men utställningen håller fram några jag möter för första gången och ställer dem mot äldre landskapsbilder och till och med namnlösa upphovsmän, som dock försvarar sin plats i helheten.

En svit med Christer Carlstedts svartvita teckningar anger tonen och suger betraktaren in i utställningen. Jag tror många delar hans känsla för natur och landskap. Men det är bara han som förmår göra dessa bilder. Han är som en ställföreträdande nedtecknare av syner och gör det unika till upplevelser vi gemensamt kan dela. I rummets motsatta ände projiceras Tobias ”Knotan” Arnerlovs fotografiska landskapsbilder. De väger lika tungt som Carlstedts fast mediet är ett annat. Elin Maria Johanssons och Ingela Nilssons verk bildar två andra poler i utställningsrummet. Båda har fångats av väderfenomen. Johanssons video är ett 17 minuters olycksbådande drama kring en stuga på en mycket liten ö. Nilsson har på ett beslutsamt konceptuellt sätt tolkat sin morfars anteckningar om vädret i Västergensjö 1973. Hon har översatt det till ett måleri lika sakligt som postitlappar.

”Dra åt skogen” är en utställning där curatorns insatser framstår som lika betydelsefulla som de utvalda verken. Ulf Edberg har på ett diskret och associativt sätt plockat ur museets samlingar och fogat in några äldre målare bland de unga. Ibland tror jag att han har hämtat verk på någon loppis. Det sker när Carlstedts blyertsteckningar apostroferas av en målning med ett idealiserat frambrutande vattenfall av en namnlös upphovsman. Emma Abrahamssons livliga vårbäck strax intill är dock högst verklig, inspelad med mobiltelefon. I vilken tid vi än lever tycks betraktare och bildskapare ha samma förkärlek för detta slags motiv. I verkslistan hade jag gärna införlivat Victor Holmgrens storslagna målning av en flottningsled, som hänger permanent högst upp i museets trapphus.

Olof Ahlström är den som tydligast åtagit sig det samtida landskapsmåleriet i två stora motiv; en drömsk undervattensvy och en bild där han tränger in i det slags lövbuskage, som dagens skogsvård helst vill bekämpa. Skogsråvarans ekonomiska betydelse, så fundamental för Örnsköldsviks existens, berörs på ett subversivt och lågmält sätt genom tre små foton av Werner Wångström och Emma Abrahamssons lilla biotop med skogssvampar, alla naturtroget återgivna i färgad och tovad ull. Wångströms foton ser ut att vara rivna ur Svenska Turistföreningens årsbok om Ångermanland. Men den som

VOLYM

läser texten får klart för sig hur gynnsam kommunens geografi och dess skogsklimat är för återväxten och därmed den ekonomiska tillväxten.

I brytpunkten mellan ekonomi och estetik befinner sig den virkade filt, som ligger slängd på golvet. Men den är mycket medvetet placerad av curator Edberg, som virkat rutor av växtfärgade garner han samlat på sig. Jag går igång på detta tilltag. I närheten av Ahlströms målning och "Knotans" fotografiska landskap är det lätt att också uppfatta den virkade filten som måleri – baserad på skogsråvara. Det berättas att Edberg under utställningens gång idkat växtfärgning på plats. Mitt intresse tilltar.

"Dra åt skogen" är en utställning som bryter med hierarkier och presenterar och placerar olika uttrycksmedel och handlag på jämställd fot. Den handlar i hög grad om förhoppningar och föreställningar om naturen vare sig den ger upphov till skräck, trygghet, njutning eller materiellt välstånd. Vare sig man är romantiker eller föredrar ett mer vetenskapligt närmande.

Dessa skiftande förhållningssätt har man möjlighet att utveckla i museets översta plan med två nya utställningar. Där kan vi följa friluftslivets historia från den 3000-åriga skida, som hittats i en mosse i Trehörningssjö fram till den industriella epoken med varumärken som Splitkein och Fjällräven. Dessutom, störst av allt, traktens verkligt store vetenskapsman har tilldelats ett eget utrymme. Peter Artedi, född i Anundsjö 1705, grundlade ichtyologin, den systematiska vetenskapen om fiskar. Museet gör nu en lovvärd ansträngning att gestalta detta gåtfulla geni, som studerade fiskar redan som barn och beskrev karpfiskens stäm, som bara finns i Anundsjö. Han grundlade en vetenskap som bestått men har lämnat få materiella spår efter sig i jämförelse med den samtida uppsalastudenten Carl von Linné, som kom att bli hans vän och like.

Text och foto: Margareta Klingberg

Volym 2020-08-28